

KÚRIA

Bfv.I.80/2015/5.szám

A Kúria Budapesten, a 2015. év május hó 26. napján tartott tanácsülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A hivatali vesztegetés büntette és más bűncselekmények miatt folyamatban volt büntetőügyben az I. rendű terhelt által védője útján benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálva a Szolnoki Törvényszék 6.B.485/2013/24. számú ítéletét, valamint a Szegedi Ítéltábla Bf.I.331/2014/9. számú ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, és ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I n d o k o l á s

A Szolnoki Törvényszék a 2014. január 20. napján kihirdetett 6.B.485/2013/24. számú ítéletével az I. rendű terhelt bűnösségét hivatali visszaélés büntettében - elírás folytán - [Btk. 293. § (1) bekezdés, (2) bekezdés III. fordulat], 3 rendbeli - ebből 1 rendbeli társtettesként, 1 rendbeli bűnsegédként elkövetett - befolyással üzérkedés büntettében [Btk. 299. § (1) bekezdés, (2) bekezdés a) és c) pont] és befolyással üzérkedés büntettében [Btk. 300. § (1) bekezdés, (2) bekezdés] állapította meg. Ezért őt -

halmazati büntetésül - hat év börtönre, hat év közügyektől eltiltásra, és egymillió-kétszázötvenezer forint vagyonekobzásra ítélte azzal, hogy a terhelt a kiszabott börtönbüntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A bíróság rendelkezett az előzetes fogvatartásban töltött idő beszámításáról, valamint a bűnügyi költség viseléséről.

A másodfokon eljáró Szegedi Ítéltábla a 2014. október 8. napján jogerős Bf.I.331/2014/9. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét megváltoztatta: **az** I. rendű terheltnek a tényállás I. pontjában írt cselekményét hivatali vesztegetés büntettének [Btk. 293. § (1) bekezdés, (2) bekezdés 3. fordulat], és 2 rendbeli befolyással üzérkedés büntettének [Btk. 299. § (1) bekezdés 1. fordulat, (2) bekezdés a) és c) pont] minősítette. Megállapította, hogy az I. rendű terhelt valamennyi, a Btk. 299. §-a szerint minősülő cselekménye az (1) bekezdés 1. fordulatába ütközik. A terheltet szabadságvesztésre ítéltnek tekintette, melyet börtönben rendelt végrehajtani azzal, hogy abból legkorábban a szabadságvesztés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. A vele szemben elrendelt vagyonekobzás helyesen egymillió-százezer forint, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét **az** I. rendű terheltet illetően helybenhagyta.

A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen **az** I. rendű terhelt védője útján terjesztett elő a Be. 416. § (1) bekezdés a), b) és c) pontjára hivatkozással felülvizsgálati indítványt, amelyben a vesztegetés büntette vonatkozásában büntethetőséget megszüntető okra, egyebekben anyagi és eljárási szabálysértésekre hivatkozott. Indítványozta, hogy a Kúria a támadott ítéleteket helyezze hatályon kívül, és az eljárást szüntesse meg, vagy az ítéleteket megváltoztatva hozzon a törvénynek megfelelő határozatot.

A Legfőbb Ügyészség BF.136/2015/1. számú átiratában a felülvizsgálati indítványt részben alaposnak tartva indítványozta a megtámadott határozatok megváltoztatását: az 1978. évi IV. törvény 253. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő hivatali helyzettel visszaélésre irányuló hivatali vesztegetés büntette miatti eljárás megszüntetését, az I. rendű terhelttel szemben kiszabott szabadságvesztés és közügyektől eltiltás tartamának mérséklését. Egyebekben az első, és másodfokú ítélet hatályban tartására tett indítványt.

A Kúria a felülvizsgálati indítványt - mivel azt nem az ügyész nyújtotta be a terhelt terhére - a Be. 424. § (1) bekezdése szerinti tanácsulésen bírálta el. Ennek során - a Be. 423. § (4) bekezdésében írtaknak megfelelően a felülvizsgálati indítványban

megjelölt okra volt figyelemmel; emellett tekintettel volt ugyanezen törvényhely (5) bekezdése alapján a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában megjelölt, és az indítványban nem hivatkozott egyéb - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező esetleges - eljárási szabálysértésekre is. Ilyen eljárási szabálysértést azonban nem észlelt.

A Be. 416. § (1) bekezdés c) pontja alapján akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a bíróság határozatának meghozatalára a Be. 373. § (1) bekezdés I. b) vagy c) pontjában, illetve II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabálysértéssel került sor.

A felülvizsgálati indítvány eljárási szabálysértésként hivatkozott a védekezéshez való jog megsértésére: az I. rendű terhelt első gyanúsítottai vallomása során védő nem volt jelen, annak ellenére, hogy az adott büntetőügy a Be. 554/B. § ba) pontja alapján kiemelt jelentőségű. Erre figyelemmel sérült a védelemhez fűződő, valamint a tisztességes eljáráshoz kapcsolódó jog, ekként a terhelt beismerő vallomása nem vehető figyelembe.

A törvényben kizárt a felülvizsgálati indítványnak a védelemhez való jog megsértésével kapcsolatos hivatkozása - miként arra a Legfőbb Ügyészség átiratában helytállóan utalt - ez a szabálysértés a Be. 416. § (1) bekezdés c) pontjában tételesen felsorolt okok között nem szerepel. A nyomozás során elkövetett esetleges szabálysértések kívül esnek a felülvizsgálati okok körén. A Be. 373. § kizárólag a bírósági eljárásban elkövetett eljárási szabálysértéseket sorolja fel.

Az indítványozó kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt az ítélet felülbírálatra alkalmatlan. Ezért a másodfokú bíróságnak meg kellett volna állapítania az ítélet megalapozatlanságát, felderítetlenségét, helytelen ténybeli következtetéseit, és iratellenességét [Be. 351. § (2) bekezdés].

Nem találta a Kúria alaposnak az indokolási kötelezettség megsértésére vonatkozó indítványt sem.

A Be. 373. § (1) bekezdés III. a) pontja szerint hatályon kívül helyezést eredményező eljárási szabálysértés valósul meg, ha a bíróság a bűnösség megállapítása, a felmentés, az eljárás megszüntetése a cselekmény jogi minősítése, vagy a büntetés kiszabása, illetve az intézkedés alkalmazása tekintetében indokolási kötelezettségének oly mértékben nem tett eleget, hogy emiatt az ítélet a felülbírálatra alkalmatlan.

Mindebből következően a fentiekben megjelölt eljárási

szabálysértést megalapozó ok csak akkor vezethet - felülvizsgálati eljárásban is - hatályon kívül helyezéshez, ha szoros összefüggésbe hozható a bűnösség megállapításával, a felmentéssel, az eljárás megszüntetésével, a jogi minősítéssel, a büntetés kiszabásával, illetve az intézkedés alkalmazásával.

A Be. 258. §-ában előírtakra figyelemmel a bíróság indokolásában köteles számot adni döntéshozatali tevékenységéről, a felülbíráló bíróság pedig ezt köteles ellenőrizni. Ha a megtámadott határozat indokolása oly mértékben hiányos, hogy nem állapítható meg belőle mire alapította a bíróság a döntését, akkor hiúsul meg az érdemi felülbírálat lehetősége, aminek következménye a hatályon kívül helyezés.

Mindezek alapján e rendkívüli jogorvoslatként szabályozott felülvizsgálati ok akként foglalható össze, hogy abban kizárólag jogkérdések vizsgálhatók, míg a tényállás revíziójára a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség.

A Legfelsőbb Bíróság és a Kúria gyakorlata alapján felülvizsgálati eljárásban a megtámadott határozat hatályon kívül helyezését eredményező eljárási szabálysértést akkor lehet megállapítani, ha a jogerős ítéletben megállapított tényállás olyan ellentmondásokat tartalmaz, amelyek miatt a büntetőjogi felelősségre vonás szempontjából jelentős kérdésekben nem állapítható meg, hogy a bíróság milyen tényállásra alapította a rendelkezéseit, illetve milyen módon vette számba az ennek alátámasztására szolgáló bizonyítékokat (BH 2010.117., BH 2010.241.).

Ilyen hibát a Kúria nem észlelt.

Az indokolási kötelezettség megsértését illetően az eljáró bíróságok a felülvizsgált határozatukban a szükséges és elégséges körben tettek eleget indokolási kötelezettségüknek. Az elsőfokú bíróság megállapította a tényállást és rögzítette az alkalmazott anyagi és eljárásjogi szabályokhoz vezető következtetéseit. Ennek mikéntje és eredménye pedig a felülvizsgálati eljárásban nem kérhető számon.

A felülvizsgálati indítvány e körben alaptalan.

Az indítványozó sérelmezte, hogy sem az ügyészség, sem az eljáró bíróságok nem vizsgálták, és nem értékelték az elkövető tudati állapotát, noha - az általa hivatkozott eseti döntésekre figyelemmel - a tudati tények tényállásba foglalása indokolt. Az alapeljárásban az I. rendű terhelt védekezése arra irányult, hogy a terhére róttakról nem tudott. A feltárt bizonyítékok

értékelése során a bíróság elvetette ezt a védekezést. A ténybeli következtetés útján megállapítható tudati tények a tényállás részét képez(het)ik, a ténybeli következtetések levonása bizonyítás felvételét nem igényli.

Nem találta a Kúria alaposnak a felülvizsgálati indítványnak a tudattartalom tényállásban rögzítésére vonatkozó részét.

Ugyanakkor az elkövető tudattartalmát érintő - jogi fogalmak formájában megjelenő - következtetések a jogi értékelés körébe tartoznak, miután nem ténymegállapítások (BH 2005.167.).

Mindebből következően a bíróság tényfelderítési kötelezettsége a büntetőjogi elbírálás szempontjából lényeges, releváns tényekre terjed ki. Ennek eredményeként az ítéleti tényállás személyi és történeti részében rögzített ténymegállapítások nem csak fizikai jellegű külső történések, de ún. belső történések, tudati tények is lehetnek. E tudattartalom ténybeli megállapítását azonban el kell különíteni a bírói ítélezési tevékenység másik alapvető területétől, a megállapított tények jogi értékelésétől, azaz, a büntetőjogi felelősség kérdésében történő döntéstől, a cselekmény minősítésétől, és a joghátrány meghatározásától. A bíróság előző tevékenységéről ítéletének bizonyítékokat mérlegelő részében, az utóbbiról pedig annak jogi indokolásában ad számot.

A Be. 416. § (1) bekezdés a) pontja alapján a bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen - többek között - akkor van helye felülvizsgálatnak, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt került sor.

A Be. 423. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozatban megállapított tényállás az irányadó és a felülvizsgálati indítványban ez a tényállás nem támadható.

Mindebből következően, a Kúria a megállapított tényálláshoz még annak esetleges megalapozatlansága esetén is kötve van, és a felülvizsgálat során a vitatott jogkérdések kizárólag az alapeljárásban megállapított tényállás alapján bírálhatók el.

A bizonyítékok értékelése körében levont következtetések helyessége, az értékelés eredménye, valamint az ügydöntő határozat megalapozottsága a felülvizsgálati okok körén kívül esik. A rendkívüli jogorvoslat a jogerős ügydöntő határozat elleni jogi - és nem pedig ténybeli - kifogás lehetőségét biztosítja. Tárgya nem a bíróság ténymegállapítása, hanem jogkövetkeztetése. Mindebből következően a felülvizsgálati eljárásban nincs törvényes lehetőség a jogerős határozattól eltérő következtetés levonására, a bizonyítékok eltérő értékelésére, és ilyen okból a megtámadott határozatok hatályon kívül helyezésére.

A Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjára alapítottn a felülvizsgálati indítvány arra hivatkozott, hogy a tényállás I. pontjában elbírált és végül a terhére rótt hivatali vesztegetés bűncselekményét az I. rendű terhelt tárta fel az első kihallgatása során. Erre figyelemmel az eljáró hatóságok megsértették a Btk. 2. § (1) bekezdésében írtakat, amikor az elbíráláskor hatályos Büntető Törvénykönyvet alkalmazták, holott az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 255/A. § (2) bekezdése szerint e bűncselekmény esetében büntethetőséget megszüntető ok folytán az eljárást meg kellett volna szüntetni.

Törvénysértően került sor elítélésre a befolyással üzérkedés büntetében is, mert 2011. év februárjában az akkor hatályos Btk. 256. § (1) bekezdése szerint nem volt tényállás-szerű az előny ígéretének elfogadása, illetve az előnyt kérő, elfogadó, harmadik személlyel való egyetértés. Az anyagi jog szabályainak megsértésével minősítették önálló tettesnek az I. rendű terheltet (tényállás II. pont).

Ugyancsak törvénysértő a befolyással üzérkedés büntette esetében az üzletszerűség megállapítása, mivel az I. rendű terhelt az I. tényállási pontban írt cselekmény kapcsán semmilyen haszonban nem részesült, míg a többi tényállási pont esetében megkapott összegek tekintetében nem állapítható meg az üzletszerűség.

A Legfőbb Ügyészség a felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § (1) bekezdés a) pontjára hivatkozó, az eljárás megszüntetését indítványozó részében megalapozottnak, az üzletszerű elkövetést sérelmező részében alaptalannak, részben törvényben kizártnak ítélte.

Indítványában a nyomozati iratokra (az I. rendű terhelt gyanúsított ki hallgatására, valamint okirati bizonyítási eszközökre) hivatkozással fejtette ki, hogy azokból megállapítható, miszerint **az** I. rendű terhelt a tényállás I. pontjában foglalt vesztegetés bűncselekményét önként tárta fel olyankor, amikor erről a hatóságnak még nem volt tudomása.

Kétségtelen, hogy az elbíráláskor hatályban lévő Btk. 293. § (6) bekezdése szerint a fenti körülmény már nem büntethetőséget megszüntető ok, hanem csupán a büntetés korlátlan enyhítésére okot adó körülmény, azonban a Btk. 2. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel a vesztegetés bűncselekménye vonatkozásában az elkövetéskor hatályos Btk.-t kell alkalmazni. Ebből a szempontból pedig nincs jelentősége annak, hogy az I. rendű terhelt cselekményét 2012. április 17-én, olyan időben tárta fel, amikor az már csupán a büntetés korlátlan enyhítését tette lehetővé. Nem bír jelentőséggel az a körülmény sem, hogy vallomását a későbbiek során

viSSZavonta.

Ezért a vesztegetés büntettét illetően az eljárás megszüntetésére tett indítványt.

Az I. rendű terhelt terhére rótt vesztegetés büntette körében fennálló büntethetőséget kizáró okot illetően a Kúria a felülvizsgálati indítványt nem találta alaposnak, és nem osztotta a Legfőbb Ügyészség álláspontját sem.

Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában kifejtette, hogy az I. rendű terheltnek a tényállás I. pontjában rögzített magatartása az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 253. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés szerint minősülő vesztegetés büntettének megállapítására alkalmas. A felhívott törvény 255/A. § (2) bekezdése akként rendelkezett, hogy nem büntethető a 253. §-ban meghatározott bűncselekmény elkövetője, ha a cselekményt, mielőtt a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti és az elkövetés körülményeit feltárja.

Az eljárt bíróságok az I. rendű terhelt cselekményét - a Btk. 2. §-ára figyelemmel - az elbíráláskor hatályos Btk. 293. § (1) bekezdés, (2) bekezdés 3. fordulata alapján minősítették hivatali vesztegetés büntettének. A Btk. 293. § (6) bekezdése szerint a büntetés korlátlanul enyhíthető - különös méltánylást érdemlő esetben mellőzhető - az (1) és (2) bekezdésben meghatározott bűncselekmény elkövetőjével szemben, ha a bűncselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti és az elkövetés körülményeit feltárja.

A Legfőbb Ügyészség helytállóan fejtette ki, hogy a büntethetőséget megszüntető ok vizsgálata szempontjából irreleváns, hogy a vallomás megtételekor már a módosított 1978. évi IV. törvény is csupán a büntetés korlátlan enyhítését tette lehetővé, illetve a terhelt a vallomását a későbbiekben visszavonta.

A bírói gyakorlat következetes annak megítélésében, hogy amennyiben az újabb törvényi rendelkezés értelmében az elkövetés időpontjában bűncselekményt megvalósító magatartás már nem büntethető: felmentő, illetőleg az eljárást megszüntető rendelkezés meghozatalának van helye, és csak a fennmaradó bűncselekmény (bűncselekmények) tekintetében vizsgálható, hogy a terhelt számára az elkövetéskor vagy az elbíráláskor hatályos törvényi rendelkezés biztosít-e enyhébb elbírálási lehetőséget (BH 1995.380.).

A bűnhalmazatban lévő bűncselekmények esetén az elkövetéskor, illetve az elbíráláskor hatályban lévő Büntető Törvénykönyv alkalmazhatóságát akkor kell vizsgálni, ha a bűnhalmazatban lévő valamennyi bűncselekmény elkövetése az elbíráláskor hatályos új büntető törvény hatályba lépése előtt történt, és az új törvény

szerinti kedvezőbb elbírálás lehetősége nem valamennyi bűncselekmény tekintetében állapítható meg (BH 2004.304.).

A törvény helyes értelmezése alapján nem kizárt, hogy bűnhalmazatban lévő bűncselekmények esetén a bíróság először azt vizsgálja meg, hogy valamely bűncselekmény a szóba jöhető két büntető törvény alkalmazása szempontjából bűncselekménynek minősül-e, illetve valamely büntethetőséget kizáró, vagy megszüntető ok fennáll-e. Ezért törvényes lehetőség van arra, hogy büntethetőséget kizáró okra tekintettel felmentő, büntethetőséget megszüntető okra figyelemmel pedig megszüntető rendelkezést hozzon az elkövetéskor hatályban lévő Büntető Törvénykönyv rendelkezései alapján, majd a maradék bűncselekmények tekintetében állapítsa meg, hogy az elbíráláskori Btk. kedvezőbb rendelkezéseket tartalmaz.

Ilyen döntésre azonban **az** I. rendű terhelttel szemben folyamatban volt büntetőügyben nem lehet jutni.

Töretlen a Kúria (Legfelsőbb Bíróság) gyakorlata abban, hogy felülvizsgálat keretében valamely büntethetőséget kizáró (és értelemszerűen megszüntető) ok hiányára vont következtetés helyessége kizárólag a jogerős ítéletben megállapított irányadó tények alapul vételével vitatható (EBH 2011.2395.).

Mindebből következően a felülvizsgálati eljárásban valamely büntethetőséget megszüntető, vagy kizáró ok csak akkor állapítható meg, ha az azzal kapcsolatos, a törvény szempontjából releváns tényeket a tényállás tartalmazza.

Sem az elsőfokú bíróság tényállása, sem pedig az indokolás olyan része, amely egyébként a tényállás részének tekintendő, nem tartalmaz büntethetőséget megszüntető okra történő hivatkozást. Ugyanez állapítható meg a másodfokú bíróság határozatát illetően.

A felülvizsgált határozatok indokolása rögzíti, hogy az I. rendű terhelt védekezése több ponton ellentmondásos volt, és az I. tényállási pont vonatkozásában előterjesztett vallomását a későbbiek során visszavonta. Nincs utalás arra sem, hogy amikor az I. rendű terhelt az első vallomását megtette, akkor a vesztegetés bűncselekményéről a hatóságnak még nem volt tudomása.

Kétségtelen ugyanakkor, hogy erre a nyomozati iratokból alappal lehet következtetni. Ezt azonban kizárólag a nyomozati iratok alapján lehetne megállapítani, amire a felülvizsgálati eljárásban nincs törvényes lehetőség, a felülvizsgálati eljárásban bizonyítás felvételének sincs helye.

Az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 255/A. § (2) bekezdésében foglalt büntethetőséget megszüntető ok ezért

felülvizsgálati eljárásban az eljárás megszüntetését nem eredményezhette.

Tekintettel arra, hogy az erre vonatkozó tényeket alátámasztó bizonyítékokkal sem az első-, sem a másodfokú bíróság az alapeljárásban nem foglalkozott, lehetőség van arra, hogy a terhelt, illetőleg az ügyészség ezen körülményt a Be. 408. § (1) bekezdés a/1. pontjára hivatkozással perújítási eljárásban érvényesíthesse.

A bíróság jogerős ítéletével elbírált cselekmény (alapügy) esetén ugyanis perújításnak van helye, ha az alapügyben akár felmerült, akár fel nem merült tényre vonatkozó olyan új bizonyítékot hoznak fel, amely valószínűvé teszi, hogy a büntetőeljárást meg kell szüntetni.

A büntethetőséget megszüntető okot alátámasztó bizonyítékok a nyomozati iratok között már az alapügyben rendelkezésre álltak, azonban ezekkel az eljárás során a bíróságok nem foglalkoztak, az ezzel kapcsolatos bizonyítékokat érdemben nem értékelték, ezért azok a perújítási eljárásban új bizonyítéknak minősülhetnek, amennyiben a megjelölt rendkívüli jogorvoslati eljárásban lefolytatandó bizonyítás során ezeket érdemben megvizsgálják, és értékelik.

A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja szerint felülvizsgálati ok az is, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, a büntetőjog más szabályának megsértése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki, vagy törvénysértő intézkedést alkalmaztak.

Nem találta alaposnak a Kúria a Btk. 2. §-ának megsértésére, valamint a befolyással üzérkedés bűncselekménye minősítésére vonatkozó felülvizsgálati indítványrészt sem.

Az elkövetéskor hatályban volt 1978. évi IV. törvény 256. § (1) bekezdése alapján a befolyással üzérkedést az követte el, aki arra hivatkozással, hogy hivatalos személyt befolyásol, a maga vagy más részére jogtalan előnyt kér vagy elfogad.

Ehhez képest az elbíráláskor hatályos Btk. 299. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a befolyással üzérkedést az követi el, aki arra hivatkozással, hogy hivatalos személyt befolyásol, a maga vagy más számára előnyt kér, az előnyt vagy ennek ígéretét elfogadja, illetve, a rá tekintettel harmadik személynek adott vagy ígért előny kérőjével, vagy elfogadójával egyetért.

Fentiekből kitűnően az elbíráláskor hatályos Btk. szerinti befolyással üzérkedés büntette törvényi tényállása többlet-magatartásokat tartalmaz. Ugyanakkor a befolyással üzérkedést

büntetni rendeli, és azonos büntetési tétellel fenyegeti, mint az elkövetéskor hatályban volt Büntető Törvénykönyv.

Az irányadó tényállásból, valamint az eljáró bíróságok határozatainak jogi indokolásából megállapítható, hogy az I. rendű terhelt bűnösségét nem az elbíráláskor hatályos Btk.-ban foglalt többlet-magatartások alapján állapították meg. Az elsőfokú bíróság ítéletének 21. oldal 2. bekezdésben egyértelművé teszi, hogy a cselekményt vesztegetést állítva, üzletszerűen elkövetett hivatali befolyással üzérkedés büntettének minősítette, és ezt tekintette a törvényi tényállás szerinti elkövetési magatartásnak. Előny, vagy ígéret elfogadását, adott, vagy ígért előny kérőjével, vagy elfogadójával való egyetértést nem róttá az I. rendű terhelt terhére a bűnösség megállapítása körében.

A befolyással üzérkedés elkövethető a jogtalan előny kérésével, annak elfogadásával, az előny ígéretének elfogadásával, valamint azzal, ha passzív vesztegető a rá tekintettel harmadik személynek adott, vagy ígért előny kérőjével, vagy elfogadójával egyetért. Bűncselekmény az is, ha az elkövető a reá tekintettel harmadik személynek adott vagy ígért előny kérőjével, vagy elfogadójával egyetért.

Az eljáró bíróságok az I. rendű terhelt bűnösségét a befolyással üzérkedés büntette minősített esetében [Btk. 299. § (2) bekezdés a) és c) pontja] állapították meg.

Eszerint a befolyással üzérkedést az valósítja meg, aki azt állítja, vagy azt a látszatot kelti, hogy hivatalos személyt veszteget, illetve a bűncselekményt üzletszerűen követi el. A teljesség kedvéért ugyanilyen rendelkezést tartalmazott az 1978. évi IV. törvény 256. § (2) bekezdés a) és c) pontja, azonos büntetési tételkeret mellett.

A hivatali befolyással üzérkedés büntette befejezett az előnynek, a valódi vagy színlelt befolyásolás céljából történő kérésével, vagy elfogadásával (BH 1997.569.).

Az eljáró bíróságok az anyagi jog szabályának megsértése nélkül alkalmazták a befolyással üzérkedés büntette minősítésénél az elbíráláskor hatályos Btk. rendelkezéseit.

Az üzletszerűség vitatása körében a felülvizsgálati indítvány arra hivatkozott, hogy az I. rendű terhelt az I. tényállás kapcsán nem részesedett haszonból, a II. és III. tényállás kapcsán a megkapott összeg csupán a II. rendű terheltnek járó pénzből általa biztosított kölcsön volt, ezért sem állapítható meg az üzletszerűség.

Nem találta a Kúria törvénysértőnek az üzletszerűség megállapítását a befolyással üzérkedés büntette vonatkozásában sem. Ebben a körben maradéktalanul osztotta a Legfőbb Ügyészség álláspontját. Az irányadó tényállásból pontosan megállapítható, hogy a terhelt milyen időközökben valósította meg a terhére rótt cselekményt, milyen összeget kért, illetve vett át az érintett személyektől.

Helytállóan fejtette ki a Legfőbb Ügyészség, hogy az üzletszerűség esetén - a folytatólagossággal ellentétben - nem a rövid időközökben való elkövetésnek, hanem a rendszerességnek van jelentősége, így az ismétlődésig eltelt idő hossza önmagában véve közömbös (BH 2012.5.).

A törvény helyes értelmezése alapján alanyi feltételként annak van jelentősége, hogy a bűncselekményből származó (bármekkora) haszon elérésére törekvésnek egyben át kell fognia az ugyanolyan, vagy hasonló jellegű bűncselekmény e célból történő ismételt elkövetésére vonatkozó akaratelhatározást. A hivatkozott döntés szerint, amennyiben a haszon reményében az ugyanolyan bűncselekmény akár hónapok múlva ismétlődő elkövetése bekövetkezik, akkor az elkövető szándéka az üzletszerű elkövetést is átfogja. Az üzletszerű elkövetés megállapítható a cselekmények csekélyebb száma, akár egy bűncselekmény esetén is, ha az elkövető rendszeres haszonszerzésre törekszik, még akkor is, ha ténylegesen nem jutott vagyoni előnyhöz (BH 2011.33.).

Mindezen törvényben megkívánt feltételek a felülvizsgált ítélet tényállása alapján megállapíthatóak. Erre figyelemmel a felülvizsgálati indítvány az üzletszerűség vitatásával alapvetően a tényállást és a bizonyítékokat támadja, bűnösségét ezen keresztül vonja kétségbe.

Az irányadó tényállás szerint **az** I. rendű terhelt egy év alatt négy esetben próbált bevételhez jutni korrupciós cselekmények elkövetése révén. A rendszeres haszonszerzésre törekvés tehát tetten érhető, és mindezt nem befolyásolja az, hogy az I. és II. rendű terhelt miként osztotta meg egymás között a pénzösszegeket.

Az indítványozó sérelmezte, hogy az eljáró bíróságok a büntetés kiszabása során az enyhítő körülményeket nem teljes körűen vették figyelembe, és ily módon a büntetés-kiszabási elveket is sértették.

A Be. 416. § (1) bekezdés b) pontja alapján a büntetés felülvizsgálatára akkor van lehetőség, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése, illetve a büntetőjog más szabályának megsértése történt (BH 2006.390.).

Amennyiben a minősítés nem törvénysértő és a büntetőjog más szabályának megsértése sem állapítható meg, a büntetés kiszabása

önmagában a felülvizsgálat tárgyát nem képezheti, miként az sem, hogy a bíróságok a büntetés-kiszabás során a súlyosító és az enyhítő körülményeket miként veszik figyelembe.

A Kúria ezért a felülvizsgálati indítványnak a joghátránnyal kapcsolatos részével érdemben nem foglalkozhatott.

A vagyonekobbzást sérelmező részében a felülvizsgálati indítvány a törvényben kizárt.

A Be. 416. § (4) bekezdés c) pontja alapján ugyanis nincs helye felülvizsgálatnak, ha a törvénysértést különleges eljárás (XXIX. Fejezet I-II. Cím) lefolytatásával orvosolható. A Be. 570. §-a rendelkezik az utólagos elkobzás, vagyonekobbzás, vagy elektronikus adat végleges hozzáférhetetlenné tételéről, ha erről az eljárás bíróság jogerős ügydöntő határozatában nem, vagy nem a törvénynek megfelelően rendelkezett.

Mindezekre figyelemmel a Kúria - nem találva alaposnak a felülvizsgálati indítványt - a megtámadott határozatokat **az** I. rendű terhelt tekintetében a Be. 426. § alapján hatályában fenntartotta.

A végzés elleni fellebbezést a Be. 3. § (4) bekezdése, a felülvizsgálatot pedig a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontja kizárja. Az ismételt indítvány benyújtásával összefüggő tájékoztatás a Be. 418. § (3) bekezdésén alapul azzal, hogy ez esetben a Kúria a Be. 421. § (3) bekezdése alapján az indítvány elutasítására vonatkozó határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2015. május 26.

Dr. Csere Katalin s.k. a tanács elnöke, dr. Csák Zsolt s.k. előadó bíró, dr. Soós László s.k. bíró

A kiadmány hitelével:
TóthLné
bírószági tisztviselő